

IN MEMORIAM

МАШКІН ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ

20 травня 2017 р. на 56-му році життя після важкої швидкоплинної хвороби відійшов у Вічність старший науковий співробітник Інституту історії України НАНУ кандидат історичних наук Олександр Миколайович Машкін.

Народився він 11 серпня 1961 р. у м. Алма-Ата в родині службовців. Коли маленькому Сашкові було 2 роки, сім'я переїхала до Києва, де і пройшли його дитинство та шкільні роки. Після закінчення школи в 1979 р. він вступив на історичний факультет Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка, який закінчив 1984 р., отримавши диплом із відзнакою за спеціальністю історик-викладач історії та суспільствознавства.

Свою трудову діяльність Олександр Миколайович розпочав у 1984 р. на посаді стажиста-дослідника відділу історії України періоду капіталізму Інституту історії АН УРСР. За два роки О.М.Машкіна було призначено на посаду молодшого наукового співробітника відділу історії України XIX – початку XX ст. Уже в перших своїх наукових публікаціях він займався розробкою складних питань соціально-економічного розвитку України імперської доби.

Важливою подією у житті Олександра Миколайовича став захист у 1995 р. кандидатської дисертації «Історія зародження та розвитку акціонерних об'єднань у сільськогосподарському машинобудуванні України (XIX – поч. XX ст.)» (науковий керівник – В.Г.Сарбей). Після цього його було обрано на посаду наукового співробітника. Він активно публікувався в наукових та науково-популярних часописах, брав участь у роботі над колективними працями інституту. Коло його наукових інтересів поступово розширювалося. Окрім суто економічних проблем історії України XIX – початку XX ст. публікував дослідження з історії Стародавнього Світу та ін. У 2006 р. став відмінником освіти України.

2007 р. вийшла (у співавторстві з В.С.Гораком) його праця «Історія без міфів: Минуле Вітчизни: Відомі особистості», а наступного року світ побачила індивідуальна монографія «Іноземці в соціально-економічному житті України кінця XVIII – першої половини XIX ст.».

У 2009 р. Олександра Миколайовича було обрано на посаду старшого наукового співробітника Інституту історії України НАНУ. Цього ж року з'явилася його перша закордонна публікація в Болівії. Загалом дослідник активно друкувався в наукових

і науково-популярних виданнях Російської Федерації, Нідерландів, вів міжнародну наукову співпрацю, здійснював рецензування монографій іноземних авторів. Із-під його пера вийшло чимало наукових статей, присвячених французько-російській війні 1812 р., подіям Першої світової, політичному розшуку в імперській Росії, убивству П.А.Столипіна в Києві 1911 р. та ін. Студії О.М.Машкіна вирізняються нестандартними підходами, критичним аналізом джерел, науковою новизною.

У липні 2014 р. в Інституті історії України НАНУ під його науковим керівництвом херсонський історик Є.С.Сидорович успішно захистив кандидатську дисертацію «Вихідці з Франції в економічному житті Півдня України наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.». Олександр Миколайович виступав опонентом на захистах кандидатських дисертацій у провідних наукових установах нашої країни, підготував понад півсотні статей для десяти томної «Енциклопедії історії України», присвячених монополіям, робітничому руху, підприємцям та ін.

О.М.Машкін брав участь у роботі міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій, виступав на радіо й телебаченні в історичних програмах. Сфера дослідницьких інтересів Олександра Миколайовича обіймала різні напрями. Його працям притаманний глибокий аналіз моральних рис особистостей, процесів, подій, явищ. Українська історична наука втратила талановитого дослідника. О.М.Машкін 33 роки віддав активній науковій роботі в Інституті історії України НАНУ, усебічно й неупереджено відтворюючи історичне минуле.

Був людиною життєдайної енергії, глибоко переймався проблемами як історичної науки у цілому, так і особистими справами своїх учнів, друзів, близьких, яким до останнього подиху дарував любов і тепло... Усі, кому пощастило співпрацювати з Олександром Миколайовичем, пам'ятають його гумор, душевність, практичні поради. Пам'ять про нього ніколи не згасне в наших серцях...

В.Б.Молчанов (Київ)